

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال چهاردهم

۴ شنبه ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷

شماره ۳۸۶۴

شماره مسلسل ۱۹۲

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۹۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۲۱

اردیبهشت ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب :

- ۱) تصویب صورت مجلس
 - ۲) بیانات آقای نایب رئیس راجع بمسافرت اعلیحضرت همایون شاهنشاه خاور دور و امریکا
 - ۳) سؤال آقای یرفسور اعلم راجع بمدارس ایرانی در عراق وجواب آقای وزیر فرهنگ
 - ۴) سؤال آقای یرفسور اعلم راجع بتمداد وضع زوار عتبات عالیات عراق وجواب آقای وزیر کشور
 - ۵) شور دوم وتصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع با اجازه مبادله موافقت نامه فرهنگی بین ایران و ژاپن
 - ۶) تعیین موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت و ده دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای اردلان (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان : ابتهاج - سارمی . بدالعقید بختیار . امید سالار . تیمورتاش . وسوی . سعیدی . ارباب . دکتر عدل . دکتر سید امامی . مشار . امامی . خوئی . فولادوند . اخوان . دکتر ضیائی . دکتر امین . دکتر اسدی . ذوالفقاری

دهقان . دولتشاهی . اورنگ . سنندجی . بهبانی . قراگزلو . غائبین بی اجازه : آقایان : دکتر طاهری . قرشی . دکتر پیرنیا . دیرآمدگان و زود رفتگان با اجازه : آقایان : دکتر مشیر فاطمی . دکتر سعید حکمت . نایب رئیس - در صورت جلسه نظری نیست ؟ آقای علامه وحیدی علامه وحیدی - اصلاحاتی هست که بکنند نویسی میدهم

نایب رئیس - دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد.

۲ بیانات آقای نایب رئیس راجع بمسافرت اعلیحضرت همایون شاهنشاه به خاور دور و امریکا

نایب رئیس - دستور امروز - سوالات است و بعد هم موافقت نامه فرهنگی بین ایران و ژاپن است . موضوعی که میخواستم بعرض برسانم .

دزاین موقع که موکب ملوکانه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بلامتی و میمنت بمسافرت خاور دور و بعد امریکا تشریف فرما میشوند مذاکره وتصویب موافقتنامه فرهنگی ایران و ژاپن که در دستور است بسیار مناسب و من فرصتی داد که نسبت باین مسافرت شاهنشاه معظم و مسافرتها که همیشه بنفع کشور تمام شده است نکاتیرا بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم .

چنانکه در شرفیابی چند روز قبل نمایندگان مجلسین در کاخ مرمر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بیان فرمودند قصد از این مسافرت های ملوکانه بیشتر است حکام روابط دوستانه ما - بین ملل و آشنائی بوضعیت این ممالک مترقی و شناساندن کشور شاهنشاهی است که خوشبختانه در تحت توجهات ذات اقدس شهرباری کشور مارا ترقی و تکامل را سیر می نمایند (صحیح است)

برهه چکس پوشیده نیست که از شهریور ۱۳۲۰ چه دشواریها پیش آمده و چه مصائب بزرگی برای کشور عزیز ما روی داد است که بفضل الهی واستقامت و متانت وشجاعت شخص شخیص شاهنشاه معظم يك يك مرتفع گردیده و تازه چندسالی است که موانع از بین رفته و بهمت بلند و تمایز مافالانه این شاهنشاه بزرگ در راه ترقی وسعادت و رفاه ملت ایران گامهای سریعی برداشته میشود (صحیح است)

ذکر محسنات امور و بیشرتهای حاصله مطابق آیه شریفه قرآن مجید که بندیت عامه رامنتفع مینماید .

و ذکر فان الذکری تنفع المومنین باید مطالب را گفت و مردم را متوجه نمود تا تحت تاثیر نایبکاران واقع نگردند نظری بگذشته و حال مقایسه صحیحی بدست میدهد که چه بوده ایم و چه هستیم اگر سابقاً در امور مالی و اقتصادی دچار مضیقه بوده و برای ارز طرف احتیاج خود نمیدانستیم چه بکنیم امروز از هر جهت گشایش در کار است و راه برای هر گونه اقدامات مفید باز است (صحیح است)

چند روز قبل در موضوع افتتاح راه آهن آذربایجان بعرض رساندم و آقایان نمایندگان محترم آذربایجان هم مفصلاً بیان فرمودند که اتمام راه آهن تهران به تبریز سر کشور را بقلب آن اتصال خلل ناپذیر داده و طبیعی است نتایج بزرگی برای بهبود وضعیت آن استان مهم دربر خواهد داشت .

شاهنشاه معظم رنج مسافرت راجع در داخله کشور چه در خارج تحمل میفرمایند تا مطالعاتیکه در این مسافرت ها مخصوصاً در کشورهای مترقی میشود بنفع مملکت بموقع عمل واجرا در آورند مثل معروفی است شنیدن کی بودمانند دیدن با اقرار باینکه اطلاعات و معلومات عالی شاهنشاه ما در حد کمال و فرمایشات ملوکانه که در هر شرفیابی اصغاء می شود بند های مفید و مؤثر است که باید از آن استفاده نمود مهنذا مسلم است در هر مسافرت با دیدن از نزدیک ترقیاتی که هر روز در دنیا حاصل میشود اعلیحضرت همایونی افکار و ابتکارات تازه را برای سرمشق ملت همراه می آورند که ملت و کشور عزیز ما را خوشبخت و سعادت مند مینماید (انشاء الله)

اگر کشور ما آنطور که باید بدینا

شناسانده نشده بود مسلم است که در مسافرت های شاهانه و تماس با سلاطین و رؤساء اولیه ممالک خارجه این شناسائی مجد کمال میرسد و اگر این روابط دوستانه با ملاقات های نزدیک تحکیم نیگیرد هرگز شرکت های مهم خارجی حاضر نمیشدند سرمایه های خود را برای استخراج معادن زیرزمینی کشور ما بکار ببندازند.

قرارداد های نفت با شرکت های بزرگ خارجی خود دلیل قاطع برای اثبات هرايض من است.

این موافقتنامه فرهنگي ایران و ژاپن قدم خوبی است که کشور ما را با کشور امپراطوری ژاپن مربوط نموده و قطعاً نتیجه مطلوبه را در بر خواهد داشت (صحیح است).

مسلم است مسافرت شاهنشاه معظم در استحکام روابط دوستانه و بسط امور فرهنگی و کلیه امور اقتصادی دو کشور مؤثر و مفید خواهد بود (صحیح است).

اگر چند نفر بدخواه مملکت با تلقینات خائنه خود بخواهند هر کار مفید را وارونه جلوه دهند یقیناً است از افکار عامه و وطن پرستانه جواب دندان شکن خواهند شنید.

بساط عوام فریبی و حقه بازی بهمدالله برچیده شده است امنیت که اساس استحکام میانی کشور است در ظل توجهات شاهانه برقرار و موجبات رفاه حال عمومی در سایه این امنیت فراهم و دوام این وضعیت طبعاً هر فردی را اوادار می نماید که بقدر وسع و توانائی خود در بهبود اوضاع بکوشد.

ملت ایران مفتخر است که در سایه شاهنشاه عظیم الشانی زندگی مینماید که جز خیر و صلاح ملک و ملت نظری نداشته و تمام خود را مصروف راحت و آسایش جامعه میفرماید.

بر مالزم و واجب است که در پیروی از نیات ملوکانه در تصویب لوائح مفیده و نظارت در امور همواره خیر و صلاح عامه را مدنظر داشته و با اتعاذ و انفاق کلمه واحد دوام و طول عمر عظمت سلطنت اعلیحضرت شاهنشاهی را از خداوند قادر متعال مسئلت نمائیم.

در خاتمه عرض خود شمر لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی را که در پیشگاه ملوکانه خواندم حالیه با اجازه آقایان نمایندگان محترم از طرف عموم نمایندگان و قاطبه ملت ایران برای بدتره مسافرت شاهانه تکرار میکنم.

آن سفر کرده که صد فائده دل همراه اوست هر کجا هست خدا یا سلامت دارش (احسن)

۳. سؤال آقای پرفسور اعلم راجع به مدارس ایرانی در عراق و جواب آقای وزیر فرهنگ

آقای پرفسور جمشید اعلم - بنده قبل از اینکه وارد سؤال شوم با اجازه مقام ریاست و آقایان محترم دو کلمه عرض میکنم روزی که شرفیاب شدیم خدمت شاهنشاه نکته ای فرمودند که بنده را خیلی خیلی متأثر کرد و آن این بود که (بعد از من تاریخ قضاوت خواهد کرد) اولاً بنده امیدوارم که سالیان در ذریه سابعه شان بترقیات بزرگی نایل شود و هیچ لزومی ندارد که تاریخ قضاوت کند ما اطلاع داریم که شاهنشاه چقدر زحمت کشیدند و چه درایت و کفایتی بکار بردند که مملکت امروز سر پا ایستاده و امروز میخوام بمرضتان برسانم که در مقام و شرایطی که شاهنشاه باین مملکت خدمت کردند خدا شهادت خدمتشان بمراتب بزرگتر از خدماتی است که رضا شاه کبیر کردند و در موقع خودش مقایسه اش کافی است که بدانیم آنروز چه بودیم و امروز چه هستیم امروز ما مرفهتر و رفاهتر از آن روزها هستیم و آنروز چه حالی داشت در خدمتی بک شمری و یک امکاناتی و یک مقتضیاتی دارد و در این مقتضیاتی که اعلیحضرت همایون باین مملکت خدماتی کردند حقیقه خدمت بسیار شایان بزرگی کردند (صحیح است) سؤال بنده از وزارت فرهنگ در تعقیب سؤالی است که از وزارت خارجه کرده بودم در این سفری که بنده به عراق کردم دیدم که مادر بغداد و کشور عراق مدارس داریم ایرانیان مقیم عراق زیادند اطفال آنها به مدرسه می روند من سؤال از وزارت فرهنگ کردم که اولاً عده این مدارس چقدر است و در این مدارس چند مجصل مشغول تحصیل است و مدیران این مدارس در چه شرایطی استخدام میشوند و به آن کشور اعزام می شوند خواهش میکنم جواب بدهند تا اگر لازم شد مطالبی عرض کنم

فایز رئیس - آقای وزیر فرهنگ وزیر فرهنگ - (دکتر مهران) در عراق ۷۷ مدرسه داریم که ۵ مدرسه اش از سابق بود دو مدرسه دخترانه هم اخیراً اضافه شده یک مدرسه پسرانه داریم در بغداد و یکی در کاظمین و یکی در بصره و یکی در کربلا و یکی در نجف و دو دبستان دخترانه هم که جدیداً تأسیس شده یکی در بغداد است و یکی هم در کاظمین عده محصلین در آنجا ۲۴۰۰ و خرد عده ای است که ۲۰۳ نفرشان دخترند البته بمناسبت اینکه تازه این مدارس دخترانه تأسیس شده عده دانش آموزانش کم است و بقیه هم پسرانه محصلین ۱۱۴ نفر هستند با کارمندان

اداری و خدمتگزاران جزء از حیث پرسنل تمام این مدارس ۱۱۴ نفر معلم و مستخدم دارند یکمده از اینها از تهران اعزام شده اند و عده دیگری هم معلم هستند ایرانی هستند که در محل بودند تخصصیاتشان را هم در آنجا کرده اند در آنجا از سالیان قدیم درس میدادند البته اینها شرایط عملیشان بتناسب آنروز است و حالا هم دارند خدمت میکنند ما بتدریج البته کوشش کرده ایم تا آنجا که ممکن است معلمان تهران بفرستیم البته اعزام معلم از تهران بمراتب برای ما گرانتر تمام میشود تا معلمین محلی بودجه ای که برای مدارس آنجا صرف میشود در سال در حدود دو میلیون تومان است اگر بتناسب بگیریم برای هر مجصل خرجی که آنجا میکنند تقریباً سه برابر خرجی است که برای معلمین ایرانی در تهران می کنیم وضع مدارس آنجا از حیث ساختمان چندان مناسب نیست یعنی بامدارس محلی آنجا زیاد تناسب ندارد باین جهت بود که اخیراً هیئت دولت تصمیم گرفت که از گذرنامه و بینه و اگر نکتیم گناه کرده ایم - بنده معتقدم که مازس ما در ممالک همجوار باید بهترین و عالیترین مدارس آن ناحیه باشد برای اینکه آبروی کشور ایران است آبروی مملکت ماست و بدبختانه اینکار در عراق نشده بنده معتقدم که آبروی مملکت در داخله مملکت روی زمین بنشینند و درس بخوانند و میز و صندلی نداشته باشند باید این قسمت عملی میشد و مدرسه ای که در کربلا و کاظمین هست ساختمان میشد اینک آقای وزیر فرهنگ فرمودند که پانزده تومان از هر پروانه یا پاسپورت بگیریم این یک بزرگ نمیر است الان چه میکنید باین روحیه ای که در مجلس هست جناب آقای وزیر فرهنگ شاهر چه آورده اند ما تصویب کرده ایم بیایند فرض کنید همان کاری که برای دانشگاه کردیم ما تصویب میکنیم شما ۴ میلیون تومان برای دانشگاه قرض کردید بیایید در میان اینها هم برای اینجا قرض بخواهید و وضع مدارس آنجا رادرسرست کنید باید مدرسه ای که در عراق هست مدرسه ایرانیها بطوری باشد که عراقی هم بچه اش را بفرستد آنجا نه اینکه ایرانیها هم بچه اش را بفرستند بامدارس عراق که بنده میخواهم عرض کنم راجع به معلمین و مدیران آنجا است نفرمودید که چه کیفیتی این سنوات اخیر آنچه توانستیم کوشش کردیم که وضع این مدارس بهتر شود و بهتر هم شده اما ایرادی که خود بنده دارم باین مدارس اول بجهت آنکه در هر مدرسه از این طریق که عرض کردم تأمین شود ایراد دوم وجود یکمده معلمین محلی است که در آنجا البته سالیان دراز معلم بودند شاید بایران آشنائی زیادی

نداشته باشند اینها معلم اند بحکم اضطرار از قدیم در آنجا استخدام شده اند و درس میدهند الان اینها عائله دارند زن بچه دارند زندگانی دارند بچه ها دارند زندگانی آنها اشکال بزرگی است که باید یک راهی برایش فکر کرد و اعزام همه معلمین هم از ایران ملازمه دارد باینکه بودجه اینها چندین برابر بشود البته این عمل مشکلاتی است که امیدوارم بتدریج با کمک و مساعدت آقایان مرتفع شود

فایز رئیس - آقای پرفسور اعلم راجع به مدارس ایرانی در عراق و جواب آقای وزیر فرهنگ همان عرایضی بود که بنده میخواستیم عرض کنم با این شرایط و موجباتی که امروزه هست بعقیده بنده هر کس بخواهد خودش خدمتی برای ترقی و تعالی مملکت نکند گناه کبیره کرده است چون همه باید دست بدست هم بدهیم دولت مجلس مردم کارمند که در تعقیب این کارهایی که می شود واقفاً مملکت یک روی خوش پیدا کند اگر نکتیم گناه کرده ایم - بنده معتقدم که مازس ما در ممالک همجوار باید بهترین و عالیترین مدارس آن ناحیه باشد برای اینکه آبروی کشور ایران است آبروی مملکت ماست و بدبختانه اینکار در عراق نشده بنده معتقدم که آبروی مملکت در داخله مملکت روی زمین بنشینند و درس بخوانند و میز و صندلی نداشته باشند باید این قسمت عملی میشد و مدرسه ای که در کربلا و کاظمین هست ساختمان میشد اینک آقای وزیر فرهنگ فرمودند که پانزده تومان از هر پروانه یا پاسپورت بگیریم این یک بزرگ نمیر است الان چه میکنید باین روحیه ای که در مجلس هست جناب آقای وزیر فرهنگ شاهر چه آورده اند ما تصویب کرده ایم بیایند فرض کنید همان کاری که برای دانشگاه کردیم ما تصویب میکنیم شما ۴ میلیون تومان برای دانشگاه قرض کردید بیایید در میان اینها هم برای اینجا قرض بخواهید و وضع مدارس آنجا رادرسرست کنید باید مدرسه ای که در عراق هست مدرسه ایرانیها بطوری باشد که عراقی هم بچه اش را بفرستد آنجا نه اینکه ایرانیها هم بچه اش را بفرستند بامدارس عراق که بنده میخواهم عرض کنم راجع به معلمین و مدیران آنجا است نفرمودید که چه کیفیتی این سنوات اخیر آنچه توانستیم کوشش کردیم که وضع این مدارس بهتر شود و بهتر هم شده اما ایرادی که خود بنده دارم باین مدارس اول بجهت آنکه در هر مدرسه از این طریق که عرض کردم تأمین شود ایراد دوم وجود یکمده معلمین محلی است که در آنجا البته سالیان دراز معلم بودند شاید بایران آشنائی زیادی

بنا نقلیج سفیر کبیر شام یعنی نماینده مملکت مایک گزارشی راجع بیک مدرسه ای داد که یک عمل خلافی کرده است و ایشان شکایت کرده است چرا تا به حال عوض نشده اگر امر دایر شود که یک سفیر کبیری که واقفاً زحمت می کشد این مرد شب و روز زحمت میکشد آقایانی که آنجا تشریف داشته اند نمیدانم دیده اند یا نه آقای ایشان روز سیزده ساعت ۷ توی اداره اش بود هیچکس این کار را نمیکند و من از ایشان تقدیر میکنم خوب آقا وقتی ایشان یک راپرتی بدهند این راپرت ایشان باید بلا فاصله اجرا شود بنده خیلی متشکرم معان وزارت فرهنگ در بغداد بود یک صورت جلسه ای کرده این صورت جلسه را در ۷ فروردین کرده اند تمام این موضوعاتی که بنده خدمتشان عرض کردم و سرکار فرمودید آنجا نوشته شده ولی بعقیده من صورت جلسه چاره نیست آقای وزیر فرهنگ شامو وزیر فرهنگ به بری هستید و کار کنی هستید ماز شامو متشکریم چند سال هم کار کرده ایم اما من معتقدم که اینکار باید درست شود چون این آبروی ما هست و حیثیت ما هست ما باید مملکتمان را آنطوری که هست به آنها بشناسانیم نه آنطوری که هست شناسانیم غیر از این باشد نقض عرض است حالا وقتی که سؤال از آقای وزیر کشور مطرح شد خدمتشان عرض میکنم بنده معتقدم همین جور ریه کردن و فرستادن زوار که درست نیست یک شرایطی لازم دارد اینکه فرمودید ساختمان مدارس را از مجمل ۱۰ تومان زوار تأمین میکنند فرض بفرمائید که زوار کم شد شما پول از کجا می آورید هر چه که شما بیاورید که تصور میکنم یک فکر عاجلی بفرمائید یک فکر بهتر بفرمائید یک لایحه ای بیاورید یا کمال میل تصویب میکنم این حق ماست و حق شماست که ما باید تصویب کنیم بیاورید و بفکر این مدارس باشید و آبروی ما را حفظ کنید

فایز رئیس - آقای وزیر فرهنگ (دکتر مهران) - بنده ابتدا تصور میکردم که موضوع مذاکرات راجع بکلیات مدارس است باین دلیل وارد جزئیات امر نشدم ولی قسمتی از سؤال جناب آقای پرفسور اعلم مربوط بیک نفر مدیر دبستان آنجا است و پیشنهاد آقای سفیر کبیر «اولاً این پیشنهاد را ما عمل کردیم همان موقع که ایشان بک پیشنهادی کردند عوضش کردیم با احترام پیشنهاد ایشان اما اینکه میفرمائید که لایحه بیاوریم تمام صحیح است این احتیاجات همه جا است همه جا آبروی مملکت هست در عراق در خارجه راهی که دولت توانست پیدا کند برای تأمین این حوائج همین است که پیشنهاد شده راه دیگری بنظر نمیرسد فرض هم تا یک حدودی میشود کرد باز بانک ملی ما برای یک کار دیگری خواستیم قرض کنیم جواب

رسیده است و مکاتباتی هم بین وزارت کشور و وزارت امور خارجه بوده و تصادفاً شب در هیأت دولت يك گزارشی از وزارت امور خارجه رسیده بود راجع به این زائیرین مطرح شد جناب آقای نخست وزیر دستور فرمودند يك کمیسیونی تشکیل شود نسبت بوضع زائیرین رسیدگی بشود تعداد آنها را سؤال فرموده بودند در سال ۱۳۳۵ در طهران ۱۹۷۹۱ پروانه صادر شده و در شهرستانها ۴۲۸۰ پروانه و در سال ۱۳۳۶ جمعاً در تهران و شهرستانها در حدود صد و چهل هزار پروانه صادر شده این پروانه ها بطوری که بنده تحقیق کردم بصورت جلد صادر می شود و بنده این موضوع را هم تاکنون اطلاع نداشتم و همین سؤال جناب عالی باعث شد که تحقیق کنم بچه مناسبت روی افراد پروانه صادر نمی کنند مثل گذرنامه و بصورت جلد پروانه صادر می شود باین معنی که اگر يك کسی می خواهد بر ابراق برود يك جلد پروانه برایش صادر می کنند و او می تواند زن و بچه اش را با همان پروانه ببرد و به عقیبات (سراج حجازی - این عین قانون گذرنامه است) خیلی خوب جواب ایشان هم همین قانون است.

فایز رئیس - آقای پرفسور جمشید اعلم بفرمائید.

پرفسور جمشید اعلم - بنده قبل از اینکه وارد جواب جناب آقای وزیر کشور بشوم از هیئت مطبوعات ایران خیلی تشکر می کنم چون این اواخر با يك صمیمیت وجدیتی همین قضیه را دنبال کردند و يك حقایقی را در روزنامه ها منتشر کردند که انسان وقتی میخواند خیلی متأثر میشود چنانکه آقای عمیدی نوری در روزنامه داد يك مطلبی را نوشته بودند که خیلی خوب بود و نیز خودم هم دیدم بنده وقتی مشرف بودم وزارت میگردم يك کسی گفت که آقا زیارت نامه بخوانم؟ گفتم نه خودم بلدم میخوانم سواد دارم گفت ثواب دارد من بخوانم گفتم اگر من هم بخوانم ثواب دارد گفت اگر من نخوانم زیارت قبول نمیشود گفتم زیارت قبول نمیشود؟ گفت من بخوانم قبول می شود و اگر من نخوانم راضی نیستم آنها بما مردم بدبخت هم هر چه دارند ندارند می گیرند اما جناب آقای وزیر کشور اگر بنده این سؤال را نمی کردم شما اطلاع پیدا نمی کردید که چطور پروانه داده می شود چطور شما اطلاع ندارید که پروانه میدهند بصورت جلد چطور نباید بشما اطلاع داده شود من نمیفهمم اصلاً چرا پروانه میدهند در مقابل ۱۰ تومان از اشخاص میگیرند و مثل کوسفند میفرستند بآنها این بیچارگی است این بدبختی است این گناه است چه صدمانی که

داده اند که پول از کجا بیاوریم که قرض بدیم ما سالی دو میلیون تومان در آنجا خرج میکنیم برای یکمده اطفال ایرانی که مملکتشان را اول کرده اند و رفتند آنجا یکمده اطفال ایرانی در خود مملکت هستند که پدر و مادرشان علاقه شان را بمملکتشان حفظ کرده اند و مانده اند در مملکت و جاندارند مدرسه میخواهند عرض کردم خرجی که برای يك فردی در آنجا میکنیم سه برابر خرجی است که در اینجا میکنیم بنده نقص کار را عرض کردم چیست راه حلش را هم عرض کردم چیست راه حلش میشود پیشنهاد آقایان موافقت میشود پیشنهاد جناب آقای پرفسور اعلم را عملی کرد یعنی میشود گفت که چون این منبع درآمد است و بتدریج تحصیل خواهد شد باعتبار این میشود يك پولی قرض کرد آنوقت تمام اقداماتی را که میفرمائید میشود کرد بعد بتدریج مستهلك کرد ولی اصل عملی شدن همین راه حلی است که دولت در نظر گرفته و امیدوارم مورد توجه آقایان واقع شود اما راجع به معلمین عرض کردم این مدارس خیلی کهنه و قدیمی است در مرمومی این مدارس تأسیس شده و معلم برای این مدارس استخدام شده که حتی در تصدیق ابتدائی استخدام میشد البته این معلمین که در آنجا هستند سی سال بیست سال و چهار سال است دارند درس میدهند يك سوابق این جوری دارند فعلاً عدا ای از معلمین آنجا معلمین محلی هستند و اگر ما برای آنجا تمام معلمین را بخواهیم از طهران و یا شهرهای ایران بفرستیم این ملازمه دارد با يك بودجه زیاد و این بودجه را هم البته هر موقعی که در اختیارمان باشد روی آن عمل خواهیم کرد کما این وعده ای از معلمین محلی آنجا را منتقل کرده ایم بایران و عده از دبیران ایرانی را بآنجا فرستاده ایم بجای آنها و این کار را امید داریم با تحصیل بودجه بیشتر قلدی و سیستم بکنیم الان عده زیادی از لیسانسهای دانشسرای عالی را بآنجا فرستادیم که در دبیرستانهای بغداد درس میدهند مدارس ما از لحاظ معلم و تربیت نسبت بامدارس عراق عقب نیست آنچه که عقب است از لحاظ وسائل است ساختمان و اثاثیه و آزمایشگاه و از این قبیل چیزها است که امیدوارم باین پیشنهادی که کردیم و مورد تأیید آقایان قرار خواهد گرفت بتوانیم این نواقص را مرتفع کنیم.

مسافرین وارد میکنند ، مردم قضاوت می-کنند که چطور يك عده کارهای اساسی می-کنند و يك کارهایی بیخود است این قبیل کارها باید درست بشود که در سایر کارها تأثیر داشته باشد شما میگویند که ۱۴۰ هزار جلد پروانه صادر شده البته قاچاقش را حساب نکنید اگر برای ۱۴۰ هزار نفر برای هر کدام دو تا همراه بگیریم بچه و اطرافتی داشته باشند ۴۲۰ هزار نفر رفته اند و اینها هر کدام بانصد تومان خرج میکنند آقا میلیون ها تومان ثروت ما بمرق میرود و این جای تأسف است که این کشور عراق با این ثروتی که از طرف زوار ایرانی میبرد اعتنائی بایرانیها نمیکند

نایب رئیس - این چه حرفی است میزنید؟

پرفسور اعلم - نمیکند دیگر آقا، نمی کنند ، بد میگویند پول ما را میگیرند قحش میدهند

دکتر یینا - عربند
پرفسور اعلم - شما میگذارید این ثروت هنگفت برود همین جور چشم بسته و گوش بسته و اصلانیدانید زوار ما در چه شرایطی آنجا هستند ۰ اما این ۴۲۰ هزار نفر در نجف و در کربلا اصلاً اطاق ندارند در کاظمین هم اطاق نیست و حتی بنده يك چیز دیگری شنیدم از يك زوار که شکایت می-کرد که ما جا نداریم پرسیدم آقا چرا در بغداد جا نگرفتید گفت اگر زوار بیاید بغداد و شب بماند زیارتش قبول نمیشود آقا ببینید چطور اینها را مجبور میکنند آقا باین شما غیر از این شنیدید ؟ به ببینید چطور وادار میکنند که يك ایرانی در يك هتلی در بغداد شب زندگی نکند بفرمائید این درست است؟ (شادمان - کی مجبورش کرده) میگویند اگر يك کسی شب در بغداد بماند زیارتش قبول نیست این حرف درست است؟

نایب رئیس - چه عیب دارد ، این عقیده مذهبی است اشکالی ندارد این جوابی ندارد که بحضرت تعالی بدهند

صدرزاده - آقا این عقیده مذهبی را همه دارند وقتی استفاده از این مملکت میکنند باید وسائل راحتی ایرانی ها را فراهم کنند ، هر فردی که بعراق میرود باید باو احترام بگذارند

نایب رئیس - صحبتتان را بفرمائید
پرفسور اعلم - احترام بفرمائید

مذهبی اشخاص واجب است و هیچ ملتی باندازه ملت ایران بمذهب اشخاص احترام نمیگذارد و دلایلش این اقلیت هائی است که در مملکت ما بخوبی زندگی میکنند (صحیح است) اما از این احترام مذهب سوءاستفاده کردن گناه دارد (صحیح است) من عقیده دارم همه برویم زیارت من هم رفتم اما وقتی بمن میگویند اگر هر چه داری و نداری ندهی در این صورت زیارتت قبول نیست این گناه است از بی اطلاعی من سوء استفاده کردن است چرا باید بگویند بمن شب توی هتل خوب در بغداد نخواب که اگر بخوابی گناه است زیارتت قبول نیست ؟ یعنی چه ؟ ما بکدام عربی گفتم اگر شب در طهران بخوابی در شاهزاده عبدالعظیم زیارتت قبول نیست این حرفها چیست ؟ بنده از فرمایشات آقای وزیر کشور هیچ فایده نشدم ۱۴۰ هزار نفر ایرانی را اینجوری نمیشود رها کرد (صحیح است) (احسنت)

نایب رئیس - آقای وزیر کشور

وزیر کشور - جواب سؤال آقای پرفسور اعلم را مطابق آنچه که سؤال فرمودند بنده دادم حالا نسبت باینکه چرا مردم میروند آنجا این يك امری است علیحده (پرفسور اعلم - هیچ همچو چیزی نیست ، بنده اینطور نگفتم) (فضائلی - چرا وسایلشان را فراهم نمیکنید؟) واقعا مردم عقیده ای دارند و میروند (پرفسور اعلم - مردم عقیده دارند باید بروند من خودم هم رفتم) اما جناب عالی توضیحاتتان را فرمودید بنده هم عرایض دارم (پرفسور اعلم - حرف بنده را منقلب میکنید) نسبت باین امر بنده هم معتقدم که ما اماکن مقدسه بسیار محترمی داریم که میتوانیم اینجا هم زیارت بکنیم و خودم هم معتقدم روی اصل تبدیلی در همه احوال خدا با او بود ، او نمیدیشد و از دور خدا یا میکرد (احسنت) در همه جا انسان میتواند بخداوند نزدیک بشود و در همه جا زیارت کند ولی خوب مردم ایمان دارند بروند زیارت کربلا و در قانون هم شرایطی ذکر نشده است (پرفسور اعلم - خود من هم ایمان دارم) و دولت و وزارت کشور چون مجری قانون است شهر بانی نمیتواند يك شرایطی را خودش وضع بکند و بگوید تا این تمکن نداشته باشد و این شرایط را نداشته باشد اجازه نمیدهم (فضائلی - چرا نمیتواند؟) قانونی اگر باشد ما میتوانیم اجرا کنیم

ولی اگر نباشد نمیتوانیم از خودمان شرایطی وضع کنیم در مقدمه عرایض عرض کردم که سابقاً گذرنامه بصورت عادی صادر میشد بعد آمدند این مقررانرا وضع کردند که تسهیلاتی باشد و در همین قانون ذکر شده است در يك تبصره ای که هیچ نوع عوارض بهیچ عنوان و بصورت دیگری نمیشود از زائرین گرفت وقتی قانون اینطور ذکر میکنند ما چه کنیم ؟ بنده البته هیچ اطلاعی ندارم که موجب تصویب این قانون چه بوده ؟ (پرفسور اعلم - اطلاع نباید داشته باشید ؟) بنده که نمیتوانم موجب تصویب هر قانونی را مطالعه کنم قطعاً کسانی بودند علاقمند بودند که تسهیلاتی برای زائرین فراهم بشود و قانونی تصویب کردند و این قانون را ابلاغ کردند بوزارت کشور (فضائلی - برای جلوگیری از قاچاق بود) این توضیحی بود نسبت باین امر و بعد نسبت بتعداد همانطوریکه عرض کردم چون من همین حقیقت را همیشه خدمت آقایان عرض میکنم نسبت باینکه جلد صادر میکنند قبل از اینکه بیایم اینجا همین امر را دادم تحقیق بکنند و قطعاً باید جلوگیری بشود و هر کس يك پروانه جداگانه ای بگیرد (پرفسور اعلم - باز هم همین جوری بدون شرط؟) از هیچ فردی نمیشود برخلاف مقررات و قوانین موجود جلوگیری کرد آنوقت همینطور که جناب عالی - سؤال فرمودید ممکن است يك نماینده دیگری سؤال کند که چرا جلوگیری میکنید اینها مقرراتی است که وضع شده و البته طبق همان قوانین عمل میشود

۵- شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع با اجازه مبادله موافقت نامه فرهنگی بین ایران و ژاپن

نایب رئیس - وارد دستور می شویم شور دوم موافقت نامه فرهنگی ایران و ژاپن مطرح است چون يك فوریت آن تصویب شده گزارش کمیسیون قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)
گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی
کمیسیون فرهنگ در جلسه مورخه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ لایحه شماره ۶۱۶-۲۴۳۵۴ ارسال از مجلس سنا راجع به موافقت نامه فرهنگی بین دولت ایران و

ژاپن مشتمل بر ماده واحد و متن موافقتنامه ضمیمه را با حضور آقای معاون وزارت فرهنگ مطرح و عیناً تصویب نمود اینک گزارش آن را بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

ماده واحد - موافقت نامه فرهنگی بین ایران و ژاپن مشتمل بر يك مقدمه و شش ماده که در تاریخ ۱۶ آوریل ۱۹۰۷ مطابق با ۲۷ فروردین ۱۳۳۶ در توکیو با امضاء رسیده است تصویب میشود و بدولت اجازه مبادله اسناد مصوبه را میدهد .

متن فارسی و ژاپنی قرارداد با این موافقت نامه ضمیمه خواهد شد

مخبر کمیسیون فرهنگ - دیهیم گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷ لایحه ارسال از مجلس سنا راجع بموافقتنامه فرهنگی بین دولت ایران و ژاپن را مطرح و با توجه بگزارش کمیسیون فرهنگ لایحه مزبور را تصویب نمود اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد .

مخبر کمیسیون امور خارجه - مرآت اسفندیاری

نایب رئیس - در کلیات نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بورد در ماده واحد آقا باینکه موافق هستند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در خود ماده واحد نظری هست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر هم نظری نیست رأی میگیریم به ماده واحد موافقت نامه فرهنگی بین ایران و ژاپن آقا باینکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . بدولت ابلاغ خواهد شد

۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز سه شنبه دستور انتخاب دو نفر برای نظارت در نشر اسکناس (صدرزاده و کسری اعضای دیوان معاسبات) (مجلس یکساعت و نیم پیش از ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی - **اردلان**